ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 13ης Ιανουαρίου 2005 *

Στην υπόθεση C-126/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, την οποία υπέβαλε το College van Beroep voor het bedrijfsleven (Κάτω Χώρες), με απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 2004, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Μαρτίου 2004, στο πλαίσιο της δίκης

Heineken Brouwerijen BV

κατά

Hoofdproductschap Akkerbouw,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, E. Juhász και M. Ilešič, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Heineken Brouwerijen BV, εκπροσωπούμενη από τον H. Bronkhorst, advocaat,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Β. Κοντόλαιμο και την Ε. Σβωλοπούλου,

— το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τις Μ. Μπαλτά και K. Michoel,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τις F. Clotuche-Duvieusart και D. W. V. Zijlstra,

έχοντας υπόψη την απόφαση που ελήφθη, κατόπιν ακροάσεως της γενικής εισαγγελέως, να κριθεί η υπόθεση χωρίς την ανάπτυξη προτάσεων εκ μέρους της,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά το κύρος των κανονισμών (ΕΚ) 1269/1999 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1999, και 822/2001 του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2001, περί ανοίγματος κοινοτικής δασμολογικής ποσοστώσεως για την κριθή ζυθοποιίας που υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1003 00 (αντιστοίχως, ΕΕ L 151, σ. 1, και ΕΕ L 120, σ. 1), καθώς και την ερμηνεία του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1766/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των σιτηρών (ΕΕ L 181, σ. 21), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 3290/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις προσαρμογές και τα μεταβατικά μέτρα στον τομέα της γεωργίας που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των συμφωνιών οι οποίες έχουν συναφθεί στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (ΕΕ L 349, σ. 105, στο εξής: ο κανονισμός 1766/92), καθώς και την ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) 2023/2001 της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2001, για τον καθορισμό των δασμών κατά την εισαγωγή στον τομέα των σιτηρών (ΕΕ L 273, σ. 18).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Heineken Brouwerijen BV (στο εξής: Heineken) και του Hoofdproductschap Akkerbouw (κεντρικού οργανισμού εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στο εξής: HPA) ως προς τους οφειλομένους εισαγωγικούς δασμούς για την κριθή ζυθοποιίας την οποία εισήγαγε η Heineken εντός της Κοινότητας.

Νομικό πλαίσιο

3 Το άρθρο 1 του κανονισμού 1766/92 περιλαμβάνει, υπό τον κωδικό ΣΟ 1003 00, την κριθή μεταξύ των προϊόντων που διέπονται από τις διατάξεις περί κοινής οργανώσεως των αγορών στον τομέα των σιτηρών.

4 Το άρθρο 10 του κανονισμού 1766/92 ορίζει:

«1. Εφόσον ο παρών κανονισμός δεν ορίζει το αντίθετο, οι δασμολογικοί συντελεστές του κοινού δασμολογίου εφαρμόζονται για τα προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 1.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο εισαγωγικός δασμός για τα προϊόντα που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ [...] 1003 [...] ισούται με την τιμή παρεμβάσεως που ισχύει για τα προϊόντα αυτά κατά την εισαγωγή, προσαυξημένη κατά 55 % και μειωμένη κατά την τιμή cif κατά την εισαγωγή που εφαρμόζεται στην εν λόγω αποστολή. Εντούτοις, ο δασμός αυτός δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τον δασμό του κοινού δασμολογίου.

[...]»

5 Ο κανονισμός 2023/2001 καθορίζει τους εισαγωγικούς δασμούς στον τομέα των σιτηρών.

6 Το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΚ) 1249/96 της Επιτροπής, της 28ης Ιουνίου 1996, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 1766/92 όσον αφορά τους εισαγωγικούς δασμούς στον τομέα των σιτηρών (ΕΕ L 161, σ. 125), όπως ίσχυε μέχρι την 1η Ιουλίου 2003, ορίζει:

«Ο εισαγωγέας μπορεί να δικαιούται κατ' αποκοπήν μείωση του εισαγωγικού δασμού:

[...]

— ποσού 8 [ευρώ]/τόνο όσον αφορά τις εισαγωγές κριθής ζυθοποιίας [...].

υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύει ότι έχει καταβληθεί πριμοδότηση ποιότητας επί της κανονικής τιμής του εν λόγω προϊόντος.

[...]»

7 Το άρθρο 1 του κανονισμού 1269/1999 ορίζει:

«1. Ανοίγεται για το 1999 και 2000 ετήσια κοινοτική δασμολογική ποσόστωση 50 000 τόνων για την κριθή ανωτέρας ποιότητος που υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1003 00 και προορίζεται για την παραγωγή βύνης που χρησιμοποιείται στην παρασκευή ορισμένων μπιρών που υφίστανται παλαίωση σε δεξαμενές [κάδους] που περιέχουν ξύλο οξιάς.

2. Ο δασμός του κοινού δασμολογίου που εφαρμόζεται στην ποσόστωση καθορίζεται σε 50 % του ισχύοντος πλήρους δασμού κατά την ημέρα της εισαγωγής, χωρίς τη μείωση που εφαρμόζεται επί των εισαγωγών κριθής ζυθοποιίας.»

8 Με το άρθρο 1 του κανονισμού 822/2001 ανοίγεται επίσης, για τα έτη 2001 και 2002, όμοια κοινοτική δασμολογική ποσόστωση «50 000 τόνων για την κριθή ανωτέρας ποιότητος που υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1003 00 και προορίζεται για την παραγωγή βύνης που χρησιμοποιείται στην παρασκευή ορισμένων μπιρών που υφίστανται παλαίωση σε δεξαμενές [κάδους] που περιέχουν ξύλο οξιάς».

9 Η πρώτη και η δεύτερη αιτιολογική σκέψη των κανονισμών 1269/1999 και 822/2001 έχουν ως ακολούθως:

«(1) κατά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για το άρθρο XXIV.6 της ΓΣΔΕ [(γενικής συμφωνίας δασμών και εμπορίου)], η Κοινότητα δεσμεύτηκε να εξετάσει τα προβλήματα που ανακύπτουν στην περίπτωση κατά την οποία η λειτουργία του συστήματος της "αντιπροσωπευτικής τιμής" για τα σιτηρά φαίνεται να παρεμποδίζει το εμπόριο. Ορισμένες αποστολές κριθής ζυθοποιίας δημιούργησαν δυσκολίες·

(2) για να αντιμετωπισθούν αυτά τα εμπόδια θα πρέπει να ανοιχθεί [...] κοινοτική δασμολογική ποσόστωση για την κριθή ζυθοποιίας που υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1003 00».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

10 Η Heineken είναι επιχείρηση διεθνούς εμβέλειας, η οποία αναπτύσσει δραστηριότητα στον τομέα της παραγωγής και πωλήσεως ζύθου.

11 Με απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2001, ο HPA ζήτησε από τη Heineken την καταβολή ποσού 254,82 ευρώ που αντιστοιχούσε στους οφειλομένους εισαγωγικούς δασμούς για την εισαγωγή 15 177 χιλιογράμμων κριθής ζυθοποιίας εκ μέρους της εν λόγω επιχειρήσεως. Η ένσταση της Heineken κατά της αποφάσεως αυτής απορρίφθηκε με απόφαση του HPA της 28ης Οκτωβρίου 2002.

12 Η Heineken άσκησε προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως ενώπιον του College van Beroep voor het bedrijfsleven. Εφόσον οι παραγωγοί όπως η Heineken, οι οποίοι δεν παράγουν ζύθο υποκείμενο σε παλαίωση εντός κάδων από ξύλο οξιάς, δεν είχαν τη δυνατότητα να επωφεληθούν από τις κοινοτικές δασμολογικές ποσοστώσεις που ανοίχθηκαν με τους κανονισμούς 1269/1999 και 822/2001 για τα έτη 1999 έως 2002, το εθνικό αυτό δικαστήριο διερωτάται μήπως η οικεία κοινοτική ρύθμιση συνεπάγεται δυσμενή διάκριση.

13 Υπό τις συνθήκες αυτές, το College van Beroep voor het bedrijfsleven αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Συνάδουν οι κανονισμοί [...] 1269/1999 και 822/2001 [...], με τους οποίους καθορίσθηκαν κοινοτικές δασμολογικές ποσοστώσεις μόνο για την εισαγωγή

κριθής προοριζομένης για την παρασκευή ζύθου που παλαιώνεται σε κάδους από ξύλο οξιάς, προς την απαγόρευση οιασδήποτε διακρίσεως μεταξύ παραγωγών, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 34, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ;

2) Σε περίπτωση που οι προαναφερθέντες κανονισμοί είναι ανίσχυροι, είναι, παρά ταύτα, υποχρεωτικό, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού [...] 1766/92 [...] σε συνδυασμό με τον κανονισμό [...] 2023/2001 [...], να επιβληθεί εισαγωγικός δασμός επί της κριθής ανωτέρας ποιότητος που υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1003 00 και προορίζεται για την παρασκευή ζύθου από βύνη;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

14 Η Heineken επισημαίνει ότι οι κανονισμοί 1269/1999 και 822/2001 άνοιξαν κοινοτικές δασμολογικές ποσοστώσεις, για τα έτη 1999 έως 2002, μόνο για την κριθή ανωτέρας ποιότητος η οποία υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1003 00 και προορίζεται για την παρασκευή ορισμένων τύπων ζύθου. Οι εν λόγω κανονισμοί αντιβαίνουν προς το άρθρο 34, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, καθόσον επιφυλάσσουν αδικαιολόγητα διαφορετική μεταχείριση στην κριθή που προορίζεται για την παρασκευή ζύθων υποκείμενων σε παλαίωση εντός κάδων από ξύλο οξιάς έναντι της κριθής η οποία προορίζεται για την παρασκευή ζύθων με άλλες μεθόδους.

15 Αντιθέτως, η Ελληνική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διατείνονται ότι οι κανονισμοί 1269/1999 και 822/2001 δεν παραβιάζουν την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Συγκεκριμένα, αφενός, το άνοιγμα δασμολογικών ποσοστώσεων για την κριθή η οποία προορίζεται για την παραγωγή βύνης χρησιμοποιούμενης στην παρασκευή ζύθων υποκείμενων σε παλαίωση εντός κάδων από ξύλο οξιάς λαμβάνει υπόψη την ανάγκη, αφενός, της εξασφαλίσεως του εφοδιασμού της κοινοτικής αγοράς και, αφετέρου, της διαφυλάξεως της ισορροπίας αυτής. Αφετέρου, η διαφορετική μεταχείριση της κριθής που προορίζεται για την παρασκευή διαφόρων τύπων ζύθου δικαιολογείται αντικειμενικώς.

16 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 34, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, το οποίο καθιερώνει, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, την απαγόρευση των δυσμενών διακρίσεων, δεν αποτελεί παρά ειδική έκφραση της γενικής αρχής της ισότητας η οποία επιτάσσει να μην επιφυλάσσεται σε όμοιες καταστάσεις διαφορετική μεταχείριση ούτε σε διαφορετικές καταστάσεις όμοια μεταχείριση, εκτός εάν η διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 20ής Σεπτεμβρίου 1988, 203/86, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 4563, σκέψη 25· της 17ης Απριλίου 1997, C-15/95, EARL de Kerlast, Συλλογή 1997, σ. I-1961, σκέψη 35· της 13ης Απριλίου 2000, C-292/97, Karlsson κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-2737, σκέψη 39, και της 6ης Μαρτίου 2003, C-14/01, Niemann, Συλλογή 2003, σ. I-2279, σκέψη 49).

17 Εν προκειμένω, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1766/92, οι εισαγωγικοί δασμοί για τα σιτηρά υπολογίζονται σε συνάρτηση, αφενός, με την τιμή παρεμβάσεως και, αφετέρου, με την αντιπροσωπευτική τιμή εισαγωγής η οποία καθορίζεται βάσει των τιμών της παγκόσμιας αγοράς.

18 Εντούτοις, όπως προκύπτει από την πρώτη και τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη των κανονισμών 1269/1999 και 822/2001, το σύστημα της «αντιπροσωπευτικής τιμής» προκάλεσε εμπόδια στο εμπόριο.

19 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή διευκρινίζουν προς τούτο ότι οι εισαγωγικοί δασμοί που επιβάλλονται, αφενός, στην κτηνοτροφική κριθή και, αφετέρου, στην κριθή

ζυθοποιίας —ελλείψει χωριστών τιμών για το τελευταίο αυτό είδος κριθής— υπολογίζονται βάσει των τιμών της κτηνοτροφικής κριθής οι οποίες διαπιστώνονται στο χρηματιστήριο σιτηρών της Μιννεάπολης (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής). Δεδομένου ότι η τιμή της κριθής ζυθοποιίας είναι πολύ υψηλότερη από την τιμή της κτηνοτροφικής κριθής, ο υπολογισμός βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1766/92 έχει ως συνέπεια να καθίσταται σχεδόν αδύνατη η εισαγωγή κριθής ζυθοποιίας. Πράγματι, η μείωση των δασμών δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 1249/96 δεν ήρκεσε για να εξαλείψει τα εμπόδια στο εμπόριο ως προς την εισαγωγή κριθής.

20 Από την πρώτη και τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη των κανονισμών 1269/1999 και 822/2001 προκύπτει ότι το άνοιγμα των δασμολογικών ποσοστώσεων έχει σκοπό, ιδίως, να αντιμετωπισθούν αυτά τα εμπόδια, τα οποία επέκριναν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής υπό το πρίσμα των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχει η Κοινότητα εκ της ΓΣΔΕ.

21 Σε σχέση με την οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής των κοινοτικών δασμολογικών ποσοστώσεων που ανοίχθηκαν με τους κανονισμούς 1269/1999 και 822/2001, το Συμβούλιο και η Επιτροπή επισημαίνουν ότι η κριθή ζυθοποιίας διατίθεται σε επαρκείς ποσότητες εντός της Κοινότητας, με εξαίρεση την κριθή που χρησιμοποιείται για την παρασκευή ζύθων εντός κάδων από ξύλο οξιάς η οποία πρέπει να εισαχθεί από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι παραγωγοί ζύθων υποκείμενων σε παλαίωση εντός κάδων από ξύλο οξιάς εξαρτώνται, επομένως, από την εισαγωγή κριθής ζυθοποιίας με προέλευση από τρίτη χώρα, ενώ οι κοινοτικοί παραγωγοί εφοδιάζονται ευκόλως, εντός της Κοινότητας, με την κριθή ζυθοποιίας την οποία χρειάζονται για την παρασκευή των ζύθων τους. Δεδομένου ότι οι εισαγωγικοί δασμοί είναι υπερβολικά υψηλοί, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η συνέχιση της παραγωγής ζύθων υποκείμενων σε παλαίωση εντός κάδων από ξύλο οξιάς εντός της Κοινότητας, η δε μείωση των δασμών δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 1249/96 δεν αρκεί για την εξάλειψη των εμποδίων στο εμπόριο όσον αφορά την εισαγωγή κριθής δυναμένης να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή ζύθου εντός κάδων από ξύλο οξιάς, δικαιολογείται αντικειμενικώς το άνοιγμα δασμολογικών ποσοστώσεων μόνον για την κριθή που προορίζεται για την παρασκευή τέτοιων ζύθων. Επομένως, οι κανονισμοί 1269/1999 και 822/2001 αντισταθμίζουν

τις υποχρεώσεις, τις οποίες υπέχει η Κοινότητα εκ της ΓΣΔΕ και της κοινής οργανώσεως των αγορών στον τομέα των σιτηρών, εξασφαλίζοντας στην Κοινότητα τον εφοδιασμό με ορισμένο είδος κριθής που δεν παράγεται εντός της κοινοτικής αγοράς και της οποίας η τιμή θα ήταν απαγορευτική, εάν δεν είχαν ανοιχθεί οι εν λόγω ποσοστώσεις.

22 Κατά συνέπεια, ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής των κοινοτικών δασμολογικών ποσοστώσεων που ανοίχθηκαν με τους κανονισμούς 1269/199 και 822/2001 δικαιολογείται αντικειμενικώς από τις διαφορές μεταξύ της κριθής που προορίζεται για την παραγωγή βύνης εν όψει της παρασκευής ζύθων υποκείμενων σε παλαίωση εντός κάδων από ξύλο οξιάς, αφενός, και της κριθής που προορίζεται για την παραγωγή άλλων τύπων ζύθου, αφετέρου.

23 Κατά συνέπεια, κατόπιν των προεκτεθέντων, από την εξέταση του πρώτου ερωτήματος δεν προέκυψαν πραγματικά περιστατικά ή συνθήκες που επηρεάζουν το κύρος των κανονισμών 1269/1999 και 822/2001.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

24 Το δεύτερο ερώτημα αφορά την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1766/92 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του κανονισμού 2023/2001, σε περίπτωση που οι κανονισμοί 1269/1999 και 822/2001 θα ήταν ανίσχυροι.

25 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

26 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

Από την εξέταση των υποβληθέντων ερωτημάτων δεν προέκυψε στοιχείο δυνάμενο να επηρεάσει το κύρος των κανονισμών (ΕΚ) 1269/1999 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1999, και 822/2001 του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2001, για το άνοιγμα κοινοτικής δασμολογικής ποσοστώσεως για την κριθή ζυθοποιίας που υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1003 00.

(υπογραφές)